

bedrifter med udnyttede belåningsmuligheder vil kunne afhjæle likviditetsproblemet ved optagelse af yderligere lån, vil bedrifter med betydelig gæld have vanskeligt ved at skaffe sig den nødvendige likviditet til finansiering af høsttabet.

På grundlag af de foreliggende afgrødevurderinger har landbrugsorganisationerne anslået, at ca. 76 pct. af landets landbrugsbedrifter har et høsttab på 30 pct. og derunder, at 20 pct. af bedrifterne har et høsttab på mellem 30 og 50 pct., og at omkring 4 pct. af bedrifterne har et høsttab på 50 pct. og derover.

Høsttabene for gruppen af bedrifter med høsttab på 30 pct. og derover (ca. 26.000 bedrifter) kan med nogen usikkerhed anslås at udgøre ca. 2,1 mia. kr., hvoraf den del af høsttabet, der overstiger 30 pct., udgør ca. 500 mill. kr. For bedrifter med en gældsprocent på 60 og derover kan værdien af høsttabet med nogen usikkerhed anslås til knap 800 mill. kr., hvoraf høsttab udover 40 pct. udgør knap 90 mill. kr. Endelig anslås værdien af høsttabet udover 40 pct. for bedrifter med 45-60 pct. gæld til ca. 30 mill. kr.

3. Gældssaneringsloven har vist sig at være et egnet instrument til at genoprette økonomien i mange af de truede landbrugsbedrifter. Regeringen finder derfor, at en løsning af de problemer, som udbyttetab på grund af de særlige vejrforhold i 1983 medfører for en række landmænd, hensigtsmæssigt kan opnås gennem anvendelse af foranstaltningerne i gældssaneringsloven. Efter gældssaneringsloven er det imidlertid bl.a. en betingelse for at opnå statsgaranti og rentetilskud, at ansøgeren har foretaget væsentlige driftsmæssige investeringer, fortrinsvis med henblik på bedriftens animalske produktion og specialproduktion. Denne betingelse er ikke uden videre relevant for hele den gruppe landmænd, der har haft udbyttetab i 1983, og der er derfor behov for at udbygge gældssaneringsordningen.

a. Det foreslås, at de hidtidige adgangsbetingelser i lovens § 2 suppleres således, at høsttab, der er større end 30 pct. af det gennemsnitlige høstudbytte i årene 1978-1982, sidestilles med væsentlige investeringer. Herefter kan landmænd, der i øvrigt opfylder gældssaneringslovens adgangsbetingelser med hensyn til hovederhverv, økonomiske vanskeligheder (gældsprocent) m.v., uanset at de ikke har gennemført væsentlige investeringer opnå statsgaranti og rentetilskud, hvis de i 1983 kan påvise et høsttab af den angivne størrelse. Høsttabet opgøres for afgrøderne korn, græs- og grønfoder, samt roer, kartofler og andre rodfrugter til foderbrug. For-

slaget dækker således landbrugets vigtigste afgrøder. Ved ordningens administration vil der blive set bort fra kontraktsavl, hvor det fysiske høsttab ikke giver sig udslag i et tilsvarende økonomisk høsttab. En række andre afgrøder, herunder raps- og specialafgrøder, er ikke på landsbasis ramt af høsttab af større omfang. Da det ikke kan udelukkes, at der også uden for de anførte hovedafgrøder hos enkelte landmænd kan være opstået væsentlige høsttab, er det hensigten at anvende dispensationsbestemmelsen i lovens § 5 på en sådan måde, at særlige tilfælde af denne karakter kan hjælpes.

Lovens almindelige regler for ydelse af statsgaranti og rentetilskud finder i princippet anvendelse også for statsgaranti og rentetilskud til landmænd, der er ramt af udbyttetab.

Da nedgangen i en bedrifts dækningsbidrag på grund af et større høsttab kan være betydeligt, og da likviditeten må antages at være anstrengt hos størstedelen af de landmænd, der i øvrigt opfylder gældssaneringslovens adgangsbetingelser, foreslås rentetilskuddet i henhold til lovens § 8, stk. 2, dog forhøjet for så stor en del af gældssaneringslånet, som svarer til den del af høsttabet, der overstiger 40 pct. af normalhøsten. Det forhøjede rentetilskud ydes i 5 år og tilsigter at dække renteudgiften på den pågældende del af hovestolen fuldt ud i de første 3 år og delvis i de sidste 2 år. Tilskuddet beregnes på grundlag af en referencerente, der svarer til pengeinstitutternes laveste effektive udlånsrente for lån til landbrugsformål. Der åbnes endvidere mulighed for, at landmænd, der har gennemført en gældssaneringsordning, og som har et udbyttetab på 40 pct. eller derover under visse omstændigheder vil kunne opnå et supplerende rentetilskud til det allerede optagne statsgaranterede lån.

Gennem den foreslåede ordning opnås, at de økonomiske problemer, der opstår som følge af et høsttab, ikke behandles isoleret fra bedriftens eventuelle øvrige økonomiske vanskeligheder, og at der skabes mulighed for i overensstemmelse med gældssaneringsordningens almindelige sigte at etablere en samlet løsning, der kan sikre den enkelte bedrifts økonomiske overlevelse. Ved den administrative behandling af gældssaneringsager, hvori indgår et høsttab, er det i øvrigt hensigten at have opmærksomheden henledt på en løsning af de særlige likviditetsproblemer, som høsttabet medfører.

b. Medens landmænd, der opfylder gældssaneringslovens krav om økonomiske vanskeligheder, normalt må antages at have vanskeligt ved at finansiere et høsttab og derfor har behov for statsga-